

Европейски икономически и социален комитет

Реформа на общата селскостопанска политика: гражданското общество дава своя принос!

В становище 58/2012 ЕИСК подновява призива си към Европейския парламент, Съвета и Комисията за **запазване на стабилен бюджет за ОСП** в размер, съответстващ поне на размера за настоящия бюджетен период.

ЕИСК приветства усилията за преодоляване на различията между равнищата на подпомагане на селскостопанските производители в различните държави членки. Основните характеристики на бъдещата ОСП от гледна точка на **преразпределянето на финансовите ресурси между държавите членки** трябва да бъдат балансираност, справедливост и прагматичен дух, както и отчитане на многообразието, с което се отличава селскостопанският сектор в ЕС.

Освен това в някои държави членки, в които все още се прилага историческият модел на плащания, сближаването между националните пакети, добавено към **вътрешното сближаване**, ще породи трудности. В тези случаи вътрешното сближаване ще изисква гъвкавост, по-дълъг преходен период и постепенно извършване на промените.

ЕИСК подкрепя постепенното намаляване посредством поставяне на **горна граница** на директните плащания и, както е заявявал в предходни становища, настоятелно призовава Комисията да възприеме метод на прилагане, който да отчита спецификите на предприятията, съставени от кооперации и сдружения на селскостопански производители.

ЕИСК подкрепя решението за въвеждане на опростена схема за подпомагане на **дребните селскостопански производители**, но изразява съмнение, че предложеният от Комисията размер на помощите ще е достатъчен, за да се насърчи развитието на дребните селски стопанства.

Като съзнава добре трудностите, свързани с формулирането на **определение за понятието „активен селскостопански производител“**, ЕИСК предлага това определение да включва изискването за производство и продажба на селскостопанска продукция, както и за създаване на общественополезни стоки и услуги.

ЕИСК подкрепя предложението на Комисията, установяването на **младите селскостопански производители** да се счита за един от приоритетите на Съюза по отношение на развитието на селските райони, отчасти чрез прилагането на тематични подпрограми в рамките на програмите за развитие на селските райони. ЕИСК силно приветства предложението да се въведе схема за подпомагане на доходите на младите производители, започващи селскостопанска дейност, в рамките на стълб I.

Компонентът за **„екологизиране“ на стълб I** е начин за създаване на по-силна и по-явна връзка между директните плащания и обществените блага, произведени от селското стопанство по екологосъобразен начин. ЕИСК смята, че системата трябва да остане ясна и да гарантира постигането на екологични резултати от всички селскостопански производители в ЕС.

ЕИСК вече е заявявал, че **опазването на биологичното разнообразие** е необходима и основна задача, която представлява не само етичен и морален ангажимент, но и е от стратегическа важност в дългосрочен план. Съществуват достатъчно икономически основания, които налагат бързи и ефективни действия.

Въпреки това трябва да се внимава да не се пренебрегват напълно някои важни подходи по **стълб II**. Затова е важен принципът 25% от средствата да бъдат предвидени за мерки за опазването на околната среда и изменението на климата. Освен това следва да се предвиди поне минимална сума за подхода LEADER.

Много положителен елемент в предложението на Комисията е въвеждането на **Европейски партньорства за иновации**.

ЕИСК счита, че стълб II следва да отразява огромния проблем, свързан със **сушата**, ерозията на почвата и опустиняването на южните и средиземноморските региони на ЕС, и препоръчва да бъде изготвена специална мярка за решаването на този въпрос. Едновременно с това обаче следва да се вземат предвид и допълнителните разходи в северните държави членки на ЕС за отводняване на площи, използвани за селскостопански цели.

Като взема под внимание тежките условия, в които се извършват селскостопанските дейности в планинските и островните региони, ЕИСК предлага Комисията да разшири обхвата на съфинансирането в размер на 85% не само до по-слабо развитите региони, но и до планинските и островните региони. Предложеното ново категоризиране на т.нар. „други райони“, що се отнася до **по-слабо облагодетелстваните райони**, се нуждае от допълнително преразглеждане.

За да засилят политиката си за развитие на селските региони, на държавите членки се предоставя **възможност да прехвърлят средства** от пакета си за директни плащания към пакета си за развитие на селските райони. Същевременно държави членки, в които равнището на директното подпомагане остава под 90 % от средното за ЕС, следва да имат правото да прехвърлят средства от пакета си за развитие на селските райони към пакета си за директни плащания. ЕИСК предлага Комисията да увеличи гъвкавостта за прехвърляне на средства от стълб II към стълб I от 5 % на 10 %.

Екстремните колебания в цените, които се наблюдават през последните години, подчертават необходимостта от по-ефективни инструменти за управление на пазара. Съгласно Договора една от целите на ОСП е **стабилизирането на пазарите**. Важно е пазарите да са стабилни. Поради това ЕИСК смята, че пазарните инструменти трябва да бъдат по-амбициозни, за да се избегнат твърде силни ценови колебания.

Тъй като понастоящем не повече от 15 търговски вериги контролират 77% от пазара на хранителни продукти в ЕС-27, Комитетът смята, че са необходими усилия, за да се балансира търговското предлагане спрямо пазарната сила на търговците на дребно. Трябва да се помисли също така дали конкурентното право е само по себе си достатъчно, за да попречи на появата на господстващо положение на пазара и на съмнителни договорни практики.

Жизненоважно е да се засили позицията на селскостопанските производители и техните организации във веригата на хранителните доставки, за да се гарантират по-добри приходи от пазарите. Освен това от първостепенно значение е да бъдат адаптирани правилата на ЕС в областта на конкуренцията, за да се даде възможност на организациите и кооперациите на производителите да затвърдят позициите си на пазара. За да се засили пазарното влияние на селскостопанските производители в рамките на веригата за производство на храни, ЕИСК счита също така за необходимо да се създадат условия за разработване на **къси вериги за доставка** под прякото управление на селскостопанските производители.

ЕИСК смята, че **инструментите за управление на риска** би трябвало да спомогнат за намаляване на колебанията в доходите и нестабилността на пазарите. Подобряването на застрахователните продукти и създаването на взаимоспомагателни фондове би помогнало на селскостопанските производители, които са изложени на увеличено колебание на цените, повишен риск от нови болести по животните и растенията и все по-често влошаване на климатичните условия.

За да се гарантира максимален ефект на действието на **Европейския фонд за приспособяване към глобализацията**, ЕИСК е убеден, че фондът не следва да се използва за подкрепа на европейското селско стопанство.

ЕИСК счита, че ОСП следва да бъде предпочитаният инструмент за създаване на съюзи с потребителите, които да предоставят подходяща информация за начина, по който са произведени хранителните продукти по веригата на стойността или през жизнения им цикъл. Трябва да има възможност за **ясно проследяване на продуктите от потребителя**, който може да бъде най-добрият съюзник за постигане на по-устойчиво европейско производство на селскостопански хранителни продукти, което щади околната среда и създава по-добри работни места.